

Buitenland.

Engeland. Algemeene vergadering der Vrije Schotsche Kerk.

Den 26sten Mei zal in de jaarboeken van de geschiedenis van Schotland Vrije Kerk met een zwarte kool geteekend zijn.

In de eerste plaats is toen door de algemeene vergadering een *declaratory act* aangenomen, die dienst moet doen als verklarend aanhangsel voor de geloofsbelijdenis, doch die niet anders doet dan die belijdenis ontsenuwen. In die acte staat uitgedrukt:

1. Dat zij, die ten doode voorveroordeeld (verworpen) zijn, daartoe gepredetermineerd zijn met het oog op hunne eigene zonde (foreordination to death not irrespective of their own sin).

2. Dat niemand kan ontkennen, dat het mogelijk is, dat kinderen, die vroeg komen tot sterven en heidenen, die het Evangelie niet hebben gehoord, zalig worden.

3. Dat de natuurlijke mensch overblijfselen van het beeld van God bezit, en hoewel niet in staat om tot God weder te keeren, zonder de hulp van den H. Geest hij toch een zekere kennis van God en van zijn plicht heeft, waardoor hij in staat is om handelingen te verrichten, die in zich zelve prijslijken en goed zijn.

4. Dat de kerk aan hare dienaren het recht verleent, om van mening te verschillen in punten, die het wezen van het Gereformeerde geloof niet raken; evenwel met dit beding, dat de kerk het recht heeft in bepaalde gevallen uit te maken, wat niet of al Gereformeerd is.

Na een warm debat, waarbij vooral de predikant Macaskill tegen deze *declaratory act* getuigde, behielden de voorstanders van de nieuwe kritiek de overhand. De act werd aangenomen met 346 tegen 195 stemmen.

Hoe interessant dit debat, dat vier uren duurde, ook geweest is, nog meer belang boezemen ons de verhandelingen in, die over de quaestie van gezag der Schrift gehouden werden.

Wederom trad de predikant Macaskill in het strijdperk. Hij was van oordeel, dat de mening, die meningen in zake der Schrift koestert, leiden moet tot ondermijning van het gezag der Heilige Schrift. Hij stelde daarom voor, dat de algemeene vergadering een herderlijk schrijven over die zaak aan de kerken zou richten. Vooral richte Macaskill zijnen aanval tegen den hoogleraar Marcus Dods, die geleerd heeft, dat men langs tweeërlei wegen komen kan tot het inzicht, dat de Heilige Schrift geïnspireerd is. Als men een boek leest, zoo stelt genoemde hoogleraar, beoordeelt men het en ziet men of er al dan niet genie uit spreekt. Zoo kan men er ook toe komen, dat men, den Bijbel lezende, hem erkent, als te zijn geïnspireerd. In de tweede plaats kan men er toe komen, den Bijbel, als geïnspireerd te erkennen, omdat men in Christus geloof.

Het geloof in Christus hangt niet af van het geloof aan den Bijbel, maar omgekeerd: het geloof in den Bijbel hangt van het geloof in Christus af. Macaskill vroeg daarop, of dit de belijdenis was van de Vrije Kerk, of deze ooit geleerd heeft, dat de mensch den Bijbel moet beoordeelen; integendeel meent hij, dat, indien de mensch in den Bijbel Gods Woord ziet, dit is, niet omdat hij den Bijbel oordeelt; maar integendeel, omdat hij door den Bijbel geoordeeld wordt. De Schrift-beschouwing van den heer Dods, zoo voegde hij er aan toe, behoort bij de rationalisten thuis. De rede van Macaskill werd daarop geïnterrompeerd door een onderling, die van de estrade met groote heffigheid riep: »Gij spreekt van een herderlijk brief en gij doet niet anders dan personen aanvallen. Gij hebt het recht niet, zoo voegt hij hem toe, »een professor aan te vallen».

Toen Macaskill zijne rede kon vervolgen, vroeg hij: »Wat heeft de heer Dods van den Canon gemaakt? Hij leert, dat er vier twijfelachtige boeken in het Oude Testament zijn en zeven in het Nieuwe Testament. De kerk moest dit ook erkennen».

Daarop stond Prof. Dods op, om te zeggen: »Ik heb wel geschreven, dat er bestreden boeken in den Bijbel waren, hetgeen een algemeen erkend feit is; maar ik heb er aan toegevoegd, dat, volgens mijne mening het onredelijk is, die boeken voor betwijfelbaar te houden. Ik heb een boek over dit onderwerp geschreven,» zoo voegde hij er aan toe, »waarom haalt Macaskill dat niet aan in plaats van zeer gebrekkige dagbladverslagen voor te lezen?»

En storm van verontwaardiging barst daarop tegen den pred. Macaskill los. Men eischt dat hij den hoogleraar Dods vergiffenis zal vragen, en men roept: »Trek in, trek in!», terwijl aan de andere zijde Macaskill gesteund wordt door zijne getrouwe Hooglanders. Te vergeefs tracht de moderator Blaikie de orde te herstellen. Ook de studenten in de godgeleerdheid, die zich op de gaanderijen bevinden, protesteren evenzeer met heffigheid tegen de beschuldiging tegen den hoogleraar ingebracht. Een lid der vergadering stelt voor, dat het den heer Macaskill niet meer vrij zij om te spreken, vóór dat hij zijne beschuldigingen heeft ingetrokken. Macaskill tracht het woord te voeren, maar men roept hem toe: »Trek in, trek in!» Het tumult duurt voort, en toen het vijf uur was, sluit de praeses de vergadering, om des avonds om negen uur weder geopend te worden.

Bij de heropening van de vergadering richt Macaskill een aanval op de hoogleraren Bruce en Candlish. Uit de werken van Candlish haalt hij de woorden aan: »Men kan het bestaan van God ontkennen en toch deel hebben aan het hoogere zieleleven».

Tekens, als Macaskill den naam van een zijner tegenstanders noemt, worden dezen met applausdissen begroet, om te kennen te geven, dat men achtting heeft voor de aangevallen personen. Toen hij den naam van Henri Drummond uitsprak, ging er een daverend applaus op, al toonde Macaskill ook aan, dat Drummond naar aanleiding van zijn jongste werk: »Het programma van het Christendom», voor zijne classis ter verantwoording moest worden geroepen, omdat hij een half politiek, socialistisch Christendom voorgesteld had. De predikant Mac Ewan snelt daarop zijnen ambtgenoot Macaskill in hulp en spreekt over de ketterijen van Drummond. Toen hij daarbij op een redevoering zinspeelde, die hij te Edinburgh voor 800 studenten gehouden had, ging er een hoera op voor Drummond. Deze besteedt daarop de tribune, om te kennen te geven, dat het verslag zijner rede, waarop de beschuldigingen van Macaskill en Ewan gegrond waren, geheel onjuist moest genoemd worden. De hoogleraar Candlish deelde daarop mede, dat hetgeen hem ten laste gelegd werd, wel door hem geschreven was, maar om het te weerleggen.

Ook nam prof. Iversch (hoogleraar in het Hebreeuwsch) het woord, om te betuigen, dat prof. Dods de behoudendste hoogleraar was dien hij kende, die bekend was met de geheele Duitse theologie en toch volhield, dat de traditieele datum der Evangelien de ware is. Maar Dods conservatie is dat van een boom, die steeds sterker werd en de behoudendheid van Macaskill die van een steen, die dood blijft. Zelfs viel hij Macaskill met personaliteiten op het lijf, hij heeft wat tegen iedereen, nu eens spreekt hij hier, dan weder daar, maar intusschen had hij uit goede bron vernomen dat zijne gemeente niet bloeide. Hij zou Macaskill naar 1 Tim. 4:11 moeten raden »zich te beaardigen zijne eigene dingen te doen».

Al keurde de vergadering de houding van Macaskill luidruchtig af, toch scheen men er niet toe geneigd om het optreden van dezen leeraar streng te veroordeelen.

Eindelijk werd het voorstel van Macaskill verworpen met 47 tegen 257 stemmen.

Voor zooveel wij oordeelen kunnen, heeft de heer Macaskill, door niet goed beslagen ten ijs te komen, veel voor de goede zaak bedorven. Had hij niet dagbladverslagen, maar enkel de werken van de mannen van de »downgrade» aangehaald en deze goed gelezen, hij zou geen aanleiding gegeven hebben, dat de tegenstanders zoozeer hadden kunnen triumpheeren. Maar al was deze ridder niet hebborlijk geharnast, toch moet het ons een vreemde zijn, dat hij in het krijt getreden is. Laat ons hopen, dat hij uit dit debat geleerd heeft.

Maar al was de best toegeruste woordvoerder in het debat getreden, wij gelooven niet dat hij het pleit in de Assembly zou gewonnen hebben. Daartoe zijn de meeste vertegenwoordigers der Vrije Schotsche Kerken te zeer op het spoor van de »downgrade» afgelegd.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

koot is wel, even als een bikkelen, een wervelbeen, doch 2 à 3 maal zoo groot. In mijn jeugd bracht ik een paar jaren door in Noord-Brabant, en daar was gebruikelijk dat als de meisjes bikkelden, de jongens zich met koten vernamen.

Als de jongens spelen, teekenen ze een langwerpig vierkant met ruiten in het zand, en werpen daarin met de kooten naar een of ander deel, de juiste gang van het spel is mij ongaaf, doch mijn bedoeling was maar om aan te toonen, dat althans in die streken koten van bikkelen is onderscheiden.

Onze lezer merkt op: »Kooten» is met kooten spelen, bij de landjeugd zeer geliefd. Een koot is een middelvoetsbeenje, waarvan de silhouet zoowat op 20 gelijkt. Elke speler heeft één zoo'n koot of paardekoot. Een zet die zijne tegen den voet van een muur of boom, en al de andere spelers gooien nu krachtig met de hunne daartegen, enz. enz. Dat kaatspel vindt men op alle boerendorpen, evenals de meisjes er, ook met een beentje, bikkelen».

AAN VRAGERS.

Onze lezer C. T. Tz. te B. (of te R. 9) vraagt: Wat beteekent het woord *vergeven* in de uitdrukking: »begunaten der familie boven anderen bij het vergeven» van betrekkingen.

Er zijn in onze taal vrij wat woorden, o. a. werkwoorden, die met *ver* beginnen. Dat voorvoegsel heeft allerlei beteekenissen, o. a. ook deze dat het aanduidt hoe de werking zich uitbreidt naar alle zijden, of naar een bepaalden kant.

Zoo voelt ieder dat »strooien» iets anders is dan »verstrooien». Bij dat laatste gaat het een hier »tander daar. Zoo ook is »deelen» eenvoudig »scheiden»; maar bij »verdeelen» krijgt elk wat.

Dezelfde beteekenis, schoon minder duidelijk, vindt men ook in »verbreiden», »verklonden» enz.

Op dezelfde wijs nu staat naast »geven» ook »vergeven», d. i. geven aan verachillende personen of aan één met uitsluiting van anderen, zoodat de gift een bepaalde bestemming kreeg. Daardoor verviel dan meteen de kans dat ook nog anderen iets kregen en zeimert dat ambt, die post is vergeven, d. w. z. »toegedeeld» 1).

1) Op de eerste vraag van onzen vriend hopen we in *Excelsior* van 15 Juli te antwoorden. We zelden reeds waarom niet hier.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

HOOGENBEEK.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.

Garantie Kapitaal f 100.000, Gestort.

Opgericht bij acte dd. 15 Nov. 1890, van den Notaris J. C. G. POLLONES, te Amsterdam

Directie: De Naamlooze Vennootschap Assurantie-Maatschappij GRONINGIA.

Goedgekeurd bij Kon. besluit van 19 Sept. 1890, *Staatblad* No. 26.

DIRECTEUREN:

M. BOUWER en F. DIJKSTERHUIS te Groningen.

Adviseurs: Mrs. HEEMSKERK en VAN LENNEP, te Amsterdam.

Hoofdkantoor: Boteringestraat, Groningen.

Hoofd-Agent te Amsterdam:

L. VAN DER VIJGH, Kantoor HEERENGRACHT bij de Hartenstraat No. 249.

Solide Personen komen als Correspondent in aanmerking.

P. VAN EIJK.

FIRMA JOHANNES KRAMER & Co.,

Dam 15-17, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO met rentevergoeding van 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Verschenen:

ACTA van de vierde Voorloopige Synode,

VAN

Nederduitsche Gereformeerde Kerken.

Gehouden te AMSTERDAM,

7-16 Juni 1892.

GEVOLGD DOOR DE

ACTA van de GENERALE SYNODE

DER

Gereformeerde Kerken in Nederland,

in den naam onzes Heeren Jezu Christi gehouden te Amsterdam, 17 Juni 1892.

Prijs f 2.90.

Amsterdam.

J. A. WORMSER.

Orgelhandel.

P. VAN LEEUWEN & ZOON,

Warmoesstraat 73, Amsterdam.

RUIME KEUZE in prijzen van f 65, f 85, f 100 etc.

MEYLINK & PIERON,

Rozengracht 10-12, Amsterdam.

FABRIKANTEN VAN

Brandkasten.

GOEDE MEDIELE Attesten ter inzage. Een Brandkast, die de vuurproef doorstaan heeft, steeds te bezichtigen.

Het veelgezochte werk van

Dr. F. W. KRUHMACHER,

ELISA DE PROFEET,

(40 Kerkredenen), is thans compleet, de 3 din. ing. f 4.50, geb. in één halfleiden band f 8.25. Bij iedereen soliedien boek, te bestellen en bij den Uitgever H. TEN HOOVE, te Utrecht.

GESCHIEDENIS

van het

VADERLAND,

door J. DE JONG.

Van dit werk is thans ook het 3de deel verschenen.

De prijs van het complete boek, bewerkt naar Bronnen als GROEN VAN PRINSTER, THORBECKE, JONISSEN, BILDERDIJK, WAGENAAR, MOTLEY en vele anderen, is f 2.90.

Het is in elken Boekwinkel ter inzage te bekomen.

P. J. MILBORN,

te NIJMEGEN, UITGEVER.

13 Juli n. s. verschijnt D. V. bij Z. J. KONING Gz., te Oostwalde (Oldambt):

Het werk der barmhartigheid, een werk der dankbaarheid Gode.

Leerrede over Johannes 13: 14

ter inleiding op de op 13 Juli 1892 te houden DIACONALE CONFERENTIE,

DOOR

DS. W. K. P. GOEREE.

Uitgegeven ten voordele van het Huis van Barmhartigheid te Wageningen.

Prijs 20 Cent.

Franco toezending na ontvangst van het bedrag in postzegels.

IS VERSCHENEN:

STAANDE IN UWE POORTEN.

Uitgesproken in de Ure des Gebeds,

vóór de Voorl. Synode der Ned. Ger. Kerken,

te Amsterdam, op Maandag 6 Juni 1892,

DOOR

H. HOEKSTRA,

Dienaar des Woords te Kollum.

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren, alsook bij den Uitgever (tegen toezending van f 0.20). A. FISSCHER, Elisabethstr. 3, Utrecht.

„De Heere is

Ons hart is ge Heere onzen God. Zoo werkelijk in o, zoo gaarne, a één enkelen dag, bestier uit hande ons inbedeende, veel beter zonder treffender besturen

Dat kunnen we is de macht, en o heid aan. Maar de zin er toe toe we maar konden.

ergernis door onze nemen, wat God d zelfs volgt op de gedurig in ons ont oprijzen.

Sterk komt dat als de Heere ons te na komt. Dan h en uitsichten voe zels van zeer he

Al toch wat zondig we nu liefst ruste overleggingen en v tusschenbeide treed

selven, en daarde Neen, waarlijk, de zondigen weg, zijn raadselachtig. Ker

God daarin blaast, nu keer op keer m juist zulke zondige stoord kunnen doe hebben, maar hoe c nemens en Godzalig

opgevat, verijeld ergernis; dan word raadsel geplaatst, d en dan komt zoo lippen: Waarom l

wat slecht was, en wat toch zoo heilig cere zijns naams?

Die indruk van h zoo smartelijk. Hier, geuzen en martela

te vechten; maar Frankrijk, wier ma gevloerd had, niet z en ondergegaan? H

lant God de Heere wetenschap. Dat t nauwlijks tegenstand

niet, om met sober blijven en even he

Dan is in uw buurt en geld als water ve een Christelijke sch

onder haar tekorten, neder drijeven, de e wie niets is aan t

kind der wereld va gerucht uitgaat, en

man staat op het gaan, en die concu

Bij hem komt alles l God immers, die ook

winkel stuurt; en ool geschiedt er niets bij

De

WIL

Onder de steden, d in 1582 veroverd, heh

Aalat. Reeds vroeger h vierd. Andries. Bertel

stroken van Aalat bei de genoemde stad op

1582 tot 3 November 1 de Gerefomeerden. I

nis, »een man van tan stierlijk, recht goeioend

wandel» dienaar des tem en die van Gent

Van geboorte was W der. Omstreeks 1544

der Duitse kei

hertijgaren leentijg kw

trachten van zijne studi

tot bloei der Chri

het Evangelie gepredik

den jare 1581 vernam